

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 3 8

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronicy 4-ej. Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

Rozmyślenia grunwaldzkie.

—0—

W polsko-germańskich stosunkach, a szerzej i równocześnie ściślej rzecz ująwszy: w stosunkach germańsko-słowiańskich trzy fakta, trzy momenta z dziejów Polski, jako trzy najznamienitsze chwile, najbardziej w następstwie obfite, rzucają się w oczy: koronacja Bolesława Chrobrego w Gnieźnie w 1000 r. i następne Chrobrego walki z Henrykiem II aż po r. 1018, bitwa pod Grunwaldem w r. 1410 i nieszczęśny traktat w Oliwie zawarty w 1656 r.

Pierwszą falą germańską, która z ca-

GRUNWALD.

lym huraganem pierwotnych instynktów zaborczych w półdżikich jeszcze szczepów, świeżo przez Karola W. i jego następców w najpotężniejsze w Europie wówczas państwo skonsolidowanych, uderzyła o Słowiańszczyznę, powstrzymał dopiero oręż Bolesława Chrobrego. Nie obyło się w tym pierwszym okresie walk dwóch ras i dwóch światów bez bolesnych dla Słowiańszczyzny strat; brzegi dolnej i środkowej Łąby przepały na zawsze. Lecz na długie wieki stały się odąd niedosiężnymi marzenia dla Gerona i jego następców o opanowaniu brzegów Wisty.

Ze zmienną losu koleją toczyła się odąd walka, ale napór germański w całej swiej brutalnej zaciekłności nie ustawał. Jeszcze pierwsza, najgroźniejsza fala germańska nie była w zupełności odbita, jeszcze cesarze „rzymskiego imperjum niemieckiej narodowości” uważali Polskę za swoje lenno.

Nie była wystarczającą rozprawa na Psim polu. Z niemniejszą niż poprze-

dnio zawziętością waliły dalej groty germańskie w pokrwawioną od strzał mongolskich pierś Polski, która obroniła w XIII w. sobą chrześcijaństwo i Europę przed zalewem hord Dżingis-chana.

Dopiero walna rozprawa na polach grunwaldzkich zniszczyła na długie wieki zachłanne apetyty Niemców w kierunku wschodnim. Runął wtedy zakon krzyżacki, a z nim runął cały napór świata germańskiego na Wschód. Chwała to w dziejach naszych najbardziej przełomowa. Następstwem zwycięstwa były unie Horodelska i Lubelska, wzrost potęgi państwa Jagiellonów, Polski mocarstwowej, narodu polskiego, jego języka, literatury i kultury całej. Grunwald rzucił mocarne podwaliny Polski nowożytnej.

Traktat Oliwski jest już przedsmakiem upadku. Polska nie zniszczyła związku państwa pruskiego, gdy mogła. Lecz żadne rozpamiętywanie późniejszego upadku i dzisiejszej naszej nie-

doli nie są zdolne stłumić radosnego i dumnego poczucia. Że jesteśmy narodem, który na kartach swych dziejów ma takie, jak Grunwald momenty, jak epoka Jagiellońska okresy. Mimo wszelkie gorzkie myśli o naszym późniejszym upadku i dzisiejszym smutnym stanie, zwycięstwo grunwaldzkie uczy, że gdyby nie ono, nie byłibyśmy wcale narodem. Miliony czczą dziś pamięć tysięcy bohaterów grunwaldzkich, a skarby kultury, nagromadzone przez nasz naród w przeszłości dzięki zwycięstwom grunwaldzkiemu, dają nam dziś moc do przetrwania najcięższych burz.

M.

Hołd Apostółce Litwy.

Polska piętnastego wieku chlubić się może wielu silnymi i potężnymi postaciami, które wydała. Wśród nich jednak na pierwsze miejsce, na czoło wysuwa się nie dzielną i niezwalczoną w orężnym spotkaniu rycerz, nie żaden wódz znakomity ani też król wszechpotężny lub uczony niezywoki. Na czele dumnego, potężnego i świadomego swego umysłu i władczą potęgę orszaku najpamiętniejszych ludzi w Polsce owej epoki kroczy niewiasta, kobieta, która wprawdzie była królową, ale której wielkość i świętość nie wypływa wcale tylko z majestatu tronu i korony, lecz z niepospolitych zalet duszy i serca, charakteru i umysłu. Świętej owej epoki pierwszych Jagiellonów, tak bogatej w niepospolitych mężów, największą i najwspanialszą perłą jest królowa Jadwiga, wielka Apostółka Litwy.

Po ziemiach podległych ongiś berłu polskiemu przelata dziś, w rocznicę Grunwaldu, głos jednego z najsławniejszych kapłanów patriotów, biskupa lwowskiego ks. Wł. Bandurskiego, aby naród zestrzelił się cały w hołdzie dla królowej Jadwigi. W pogromie Krzyżaków zwiastowała ona wielki renesans narodu, złoty wiek potęgi i kultury polskiej w szumie skrzydeł niezwycięzonej husarii. Była ona tem ziarnem z którego wyrosły złote kłosy Grunwaldu. Celem orędzia jest zwrócenie nie tylko uwagi na jej zasługi dla narodu i cnoty osobiste. Na tem nam poprzestać nie wolno. Cześć Jadwigi to sprawa, to dobro i honor całej Polski; ona musi stać się jednym z tych wielkich, jedno-myślnych pragnień narodowych, z które-remi liczyć się będzie i Stolica Apostolska, jeżeli ujrzy prośbę o beatyfikację Jadwigi popartą milionami podpisów i ostoniętą powagą episkopatu polskiego.

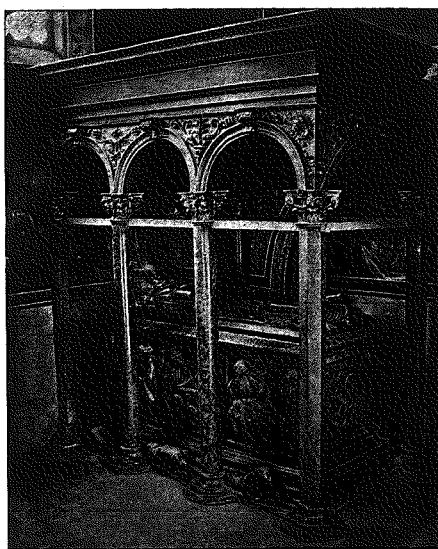
Z radością możemy zaznaczyć, że biskupi nasi, uprzedzając niejako życzenia narodu po wszystkich częściach Ojczyzny naszej, starają się ująć tę sprawę w baczne i gorliwe ręce. Pierwsze kroki w Rzymie już poczyniono, przypominano następcy Bonifacego IX wziętą Apostółką Litwy. Jest w historii pełno śladów najgłębszej czi dla tej niezwykłej kobiety na tronie, a wiado-

mo też, że księżą Kościoła polskiego, rozpoczął już w 20 lat po jej śmierci starania o proces kanonizacyjny i zajęto się rozpoznawaniem przypisywanych jej cudów.

Ks. biskup Bandurski wylicza w orędziu wszystkie pielgrzymki do grobu królowej Jadwigi i wszystkie składane tam objawy czci narodowej, ale dodaje słuszenie, że to za mało do przeprowadzenia procesu kanonizacyjnego. Trzeba stworzyć silny fundament dla beatyfikacji. Z jednej strony muszą dostar-

zać ks. biskup Bandurski, co nas z wielkoduszną łączyła Królową! Jak ongi najpoważniejsi polscy rycerze, jak Jagiello i Witold, wemy Ją sobie za wór i za przewodniczka!

Jej umysł przerastał epokę, Jej serce ogarniało Polskę najdalszych pokoleń; w delikatności uczucia Ona najsubtelniejszym nowożytnym dorównowała duszom. Ona, co tak rozumiała dobrodziejstwo wyższe dla kraju oświaty, co na łożu śmierci pamiętała jeszcze o podniesieniu i zaopatrzaniu Akademii kra-

Grobowiec Jagiellny na Wawelu. |

zione być dowody świętości życia i cnot wybitnych, z drugiej uwydatniona pewna ciągłość i żywotność kultu podsyconego wyjednaniami łaskami. Na takich podstawach przeprowadziła Francja kanonizację Dziewicy Orleańskiej. Rocznicą grunwaldzką musi w skutkach swoich mieć ten promienny rezultat, któryby nad Polską roztoczył jasne skrzydła pięknej anielskiej duszy Jadwigi.

„Nawigmy znowu nic serdeczną (wo-

kowskiej, Ona zaiste jakoby upatrzona przez Opatrzność dla dzisiejszych czasów Patronką naszą!”

„Czas najwyższy, ażebyśmy nie tylko sami przed nią ugięli kolano, ale i całemu pokazali światu tę Apostółkę, co miliony podbiła Chrystusowi, to wielkie serce, trawione miłością Boga i Ojczyzny.”

Ks. biskup Bandurski cudnie napisane i świetnie uzasadnione orędzie kończy następującymi słowami:

Ilu walczyło pod Grunwaldem.

—x—

Jedną z najciekawszych a najtrudniejszych do rozstrzygnięcia kwestji jest ta, jaka w rzeczywistości był stosunek liczbowy obu armii nieprzyjacielskich w bitwie pod Grunwaldem. Była to największa bitwa piętnastego wieku, której odgłosem brzmiała cała ówczesna Europa. Z krótkich notatek kronikarzy niemieckich, duńskich i francuskich widziimy potężne wrażenie, jakie wywarła ona w Europie. Wiadomości o tych kronikarzy o bitwie, jak też u potomnych uczestnikom boju grunwaldzkiego pamiętnikarzy i historyków polskich, są najczęściej pod wpływem owego wrażenia pisane. Stąd przedewszystkiem wiadomości o liczbie walczących są często przesadzone bardzo i u różnych autorów wiele między sobą się różniące.

Tadeusz Korzon, jeden z najznakomitszych historyków polskich, w szkicu historycznym „Grunwald”, w następującej sposobie tę kwestję rozwiązuje:
August Kotzebeue w 1808 r. w tomie III (s. 98), tudzież Jan Voigt w 1836 roku, w tomie VII „Historji Prus” (s. 75—76), oznaczyli się krzyżacką na 83,000, Jagiellową, łącznie z Witoldową, na 163,000 ludzi. Wytrawniejszy od nich i bogatszym materiałem rozporządzający Caro w 1869 roku, (III, 330—331), wymawia się od obliczenia wobec niezmiernych różnic w podaniach kronikarzy. Szajnochca (III, s. 367, 366) utrzymuje dla krzyżaków liczbę 83,000, lecz polsko-litewską armję zmniejsza do 90 — 100 tysięcy, rachując na chorągiew po 200 kopji i 800 pieszych. Odmienią, oryginalną metodę zastosował wojskowi: najpierw generał-major pruski Köhler w swoim dziele „Die Ent-

BRACIA JENIKE, Inżynierowie

WARSZAWA, ŻÓRAWIA 12.

Adres telegraficzny: „BraciaJenike Warszawa“
BUDOWA: Żorawi ręcznych i elektrycznych: mostowych, obrotowych i t. p., Elewatorów, Kolejek napowietrznych, oraz wszelkich urządzeń do transportu masowego (automatyczne nawęglanie kotłowni i t. p.)

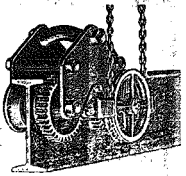
DOSTAWA: Dźwigników, Maszyn wyciągowych i turbin parowych do największych rozmiarów, Obrabiarek precyzyjnych, Blach dziurkowanych, Zastaw metalowych ozdobnych, Sit metalowych, Den filtracyjnych, Plecionek (lasów), Listaw ochronnych, stalowych i bronzowych do stopni, schodów i krawędzi murów.

Reprezentant na Noworadomsk, Częstochowę, Zawiercie i miejscowości w obrębie tych miast położone:

ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa, Aleja II Nr. 33, telefon Nr. 93.

Adres telegraficzny: „RYLSKI CZĘSTOCHOWA“

Katalogi ilustrowane, prospekty, oferty, kosztorysy, rysunki na żądanie.

CZAS UREGULOWAĆ PRENUMERATĘ za kwartał II-gi i III-ci

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON“

W. Rzenzińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 16 do wtorku 19 Lipca (włącznie)

Zupełna zmiana programu!

Dolina Ticino wspaniałe zdjęcia z natury **W sidłach bandytów** (dramat w wykonaniu najlepszych artystów „Teatro Dramatico Nazionale w Rzymie“ **Przechadzka po Rzymie** (ciekawe zdjęcia z natury) **Tęsknota za więzieniem** komiczna historia w 10 obrazach **Szczytna ofiara** (wyrządzający dramat w wykonaniu najlepszych artystów „Zjednoczonych Teatrów Paryskich) **Świeże ślady** (komiczny) **Djable ostatki** (fantazja w kolorach)

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczygóły w afiszach i programach.

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).

zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Węgierska

Początek o godzinie 8-jej wieczorem.

Z szacunkiem Wacław Świdorski.

Do 10 Sierpnia Kancelarja
Gimnazjum CZ. BĄGIENSKIEGO
 (Szkoła 10) otwarta będzie w wtorek i piątek od godz. 10 do 12. Po tym terminie co dziennie od 9 do 2. Egzamina poprawko e i wstępne zaczynają się 25 Sierpnia. Początek roku szkolnego 2 Września.
CZ. BĄGIENSKI. 6-1 1295

DENTYSTA

Michał Rozenowicz
powrócił

przyjmuje od godziny 10 do 1 i od 3 do 7 wieczorem.

II-ga Aleja Nr. 33 dom p. Piaseckiej.

79 1-1470

LEKARZ-DENTYSTA

GREJNIEC

wyjechał
 powróci w początkach Sierpnia

DENTYSTA

R. FILIPOWICZ

II Aleja Nr. 24, w Częstochowie.
 Przyjmuje codziennie od godz. 9 do 1, i od 3 do 7 p.p. 1428-3-2

LECZNICA

chorób zębów i jamy ustnej

M. PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja 52, wprost kościoła po Marjawit. Zarządzający lekarz d-ta **B. MUSZYŃSKI** przyjmuje codziennie od 9 rano do 9 wieczorem.

Dr. BEM

ul. Sw. Barbary Nr. 2 w Częstochowie
 przyjmuje od 8 do 9^{1/2} rano i od 3 do 5 po południu. Choroby wewnętrzne, dziecięce i weneryczne. 387

Stroiciel Portepianów i Planin
TEOFIL TYFLEWSKI

przeprowadził się na ul. Aleksandrowską (Wąły) № 14, d. Sucheniego obok synagogi przy drodze Z. W. W. 4-1-1482

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 p.p.

II Aleja Nr. 8 pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

R. Trawińskiego

przeniesiony zostanie 1480-20-1

do domu Towarz. Pożycz. Oszczędnościowego II Aleja Nr. 24, I-sze piętro od frontu.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEZBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

CZĘSTOCHOWA

Aleja III, dom własny

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r.

Telefon 260.

WYKONYWA RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrycznych.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziwulski i Lange w Warszawie.**

Fabryki: w Opocznie i Slawiańsku.

445

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne: licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros i Granica

Karator mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (partcy). Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywózowych i wywózowych na warunkach najprzystępniejszych.

448-180-2

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 828.

Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadzi mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

756

NOWOŚĆ! Kto chce uszanować swoje zdrowie niech używa kawy

„FRUKTUS“ Kawa owocowa bez kafeiny obecnie jednak udało się zastąpić kawę napojem pod nazwą „FRUKTUS“, który pod każdym względem zastępuje kawę i znacznie przewyższa, takowy jest bowiem przygotowany z roślin bez domieszki mineralnych i posiada delikatny aromat wzmacnia organizm, ułatwia trawienie i jest smacznym, zdrowym i pożywnym napojem.

„FRUKTUS“ zalecana jest przez wielu profesorów i uznana przez (Radę lekarską) Urząd lekarski za № 370. Sposób użycia, jak zwykłej kawy nabywać można we wszystkich Kolonialnych Sklepach. Adr. „FRUKTUS“ Częstochowa, II Al. 76. w podwórzu.

17-1-1408

Centralna Stacja Elektryczna

w Częstochowie

Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

**Skład Apteczny
Wacława Orzeł**

przeniesiony został

do domu W-nej Wnorowskiej

III Aleja róg ul. Szkolnej

Tow. Wyższych Kursów Handlowych

w Warszawie ul. Smolna № 9, tel. 10-15

Zapasy na rok szkolny 1910/1911 przyjmuje kancelarja

Kursów Handlowych A. Zielińskiego

codziennie od godziny 10 do 1 po poł.

Egzaminy powakacyjne rozpoczyna się dn. 4 Września r. b. prelekcje zaś 16 Września r. b.

Na kurs i specjalny przyjmowani są słuchacze na podstawie ukończenia szkoły średniej filologicznej, handlowej lub realnej — oraz na mocy egzaminu w tym zakresie.

Czesne wynosi rb. 150, płatne z góry w 2 rat. półroczn.

Mydło natrolane

z „Sionem w butach“ zostało uznane za najlepszy i najtańszy środek do prania bielizny, jedwabiu, koronek, firanek, dywanów, kurtów etc. Występną się podrobiana 008

Binder Ursteiin Sosnowiec,

Poszukuje się przedstawicieli na Cesarstwo i Królestwo, 1190

We wszystkich księgarniach sprzedają się dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo przedkij i najłatwiejszej nauki języków. Obcych w Szkole i Domu bez nauczyciela z objaśnieniem wymowy i kluczem, p. t.

S amouczek:

Polsko - Niemiecki kurs wstępny (Elementarj) po kop. 5, 12, 24 i 40; — kurs I y k 80, — kurs II rb. 1.60. — Rusko Niemiecki po k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. — Polsko Francuski kurs I y k 120; kurs II gi 8.20. — Gramatyka Polsko-Francuska k. 1.20. — Wyplis Francuskie k. 60. — Wyplis Niem. k. 24. — Polsko- Angielski kurs I y k. 75 — kurs II gi k 1.20. — Amerykański Przewodnik k. 50. — Polsko Ruski Elementarj po k. 5, 12, 24 40; — kurs I-szy 1.40; — kurs II gi 1.80.

Nakład autóra (Reussnera), ul. Złota 6 Warszawa, 184

WAŻNE DLA MĘŻCZYZNI!

Modnie, dobrze i tanio, ubrać się może każdy, zamawiając u nas gotowy kostium żakiet, spodnie i kamizelkę, dobrze uszytą na podszewce atlasowej jedno lub dwu guzikowy z trwałego eleganckiego szewiuł welnianego, najnowszego rysunku, we wszystkich ciemnych kolorach za 7 rb. 75 k. lepszy gatunek 9 rb. Wysyłamy procią z zaliczeniem pocztowym bez zadatku. Za opakowanie w skrzynce i przesyłkę dolicza się 75 kop. a na Syberję jeszcze 80 k. Miareg wskazują długość żakietu i rękawów, obzar riasę, długość spodni i kroku. Oddzielnie spodnie z przesyłką 2 rb. 85 kop. Bez ryzyka nie podoba się fabryka zwraca pieniądze. Prosimy adresować: A. Kivman Łódź G. C. 2-1-1544

Znane ze swej dobroci

piwo Niechcickie

poleca J. Płomiński

Częstochowa
Teatralna 8 tel. 33 1498

ZADK WSZĘDZIE

Warszawsko-Wiedeńska Droga Żelazna

Rozkład jazdy od 1 Lipca 1910 r.

I. Warszawa,- CZĘSTOCHOWA - BŁESZNO - Sosnowiec.

Warszawa, odjazd	5 ²⁰	8 ¹⁰	10 ³⁰	6 ⁵⁵
Piotrków, „	9 ²⁰	12 ²⁵	3 ¹¹	5 ⁵⁹
Częstochowa przyjazd	9 ¹⁸	2 ³³	5 ³⁹	9 ⁰⁰
„ odjazd	—	2 ⁴¹	4 ³⁰	5 ⁴⁶
Błesno odjazd	9 ²⁸	2 ⁴⁹	5 ⁵⁸	9 ¹⁸
Granica, przyjazd	—	4 ⁵⁰	7 ¹⁰	8 ¹⁰
Sosnowiec „	1 ⁰⁵	5 ²⁵	7 ²⁰	8 ³⁰

II. Sosnowiec - BŁESZNO - CZĘSTOCHOWA - Warszawa

Sosnowiec, odjazd	5 ⁵⁵	8 ²⁵	3 ⁵⁰	6 ¹⁵
Granica „	6 ⁰⁵	9 ⁰⁵	4 ³⁰	6 ³⁵
Błesno „	8 ¹²	1 ¹³	6 ²⁷	9 ⁰⁵
Częstochowa przyjazd	8 ⁵⁰	1 ³⁰	6 ²¹	9 ¹³
„ odjazd	—	1 ³⁰	6 ⁴²	9 ²⁵
Piotrków, przyjazd	—	1 ⁴⁷	8 ⁴²	11 ⁵⁰
Warszawa „	—	6 ¹⁵	12 ⁵⁰	—

Warszawska fabryka octu spirytusowego

MONOPOL

w Warszawie Grzybowska № 40
ma zaszczyt podać do wiadomości Szanownych Odbiorców że Reprezentantem składu naszego w Częstochowie Ogrodowa 59 jest

p. PIOTR OSTROWSKI. do którego z wszelkimi zamówieniami zwracać się uprzejmie prosimy. Skład stale zaopatrzony w zapas wyślętego octu spirytusowego. —3—1—1342

Tow. Akc. „Fr. Karpiński w Warszawie“

Ul. Elekoralna 35. Telefon 600. 630

poleca:

KARPIŃSKIEGO

SOLE DO KAPIELI Z KWASEM WĘGLOWYM CO,

zastępujące kąpiele w NAUHEIM, KISSIUGEN.

Kąpiele te stosowane z przepisau lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli, (boonchitis), rozedmie płuc, wadach serca i t. p. ni mniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi.

Oprócz powyższych fabryka wyrobila:

KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI BOROVIU Z KWASEM WĘGL.

zastępujące frauzesbackie, krynickie, żegiestowskie, reinerckie i t. p. KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI BOROVIU Z KWASEM WĘGL.

zastępuje akwizgrańskie, buskie, soleckie, truskawickie, piszczankie i t. p. KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI JODOW. — BPOM. Z KWASEM WĘGL. KARPIŃSKIEGO SOLA DO KAPIELI BALSAM. SOSU. Z KWASEM WĘGL.

Uwaga: Sole Karpińskiego do kąpielii są przygotowane

w tabliczkach prasowanych, łatwo rozpuszczalnych

BROSZURY GRATIS i FRANCO.

Żądać wszędzie

Warszawska Szkoła

LEKARSKO-DENTYSTYCZNA

Lek.-dentysta **A. TROPPIA**

Warszawa, Marszałkowska 116, 118. Tel. 9553.

Zapisy nowostępujących alnchaczów i słuchaczek już rozpoczęte. Programy wysła są bezpłatnie. Żądane dokumenty podług ustawy mają być przedstawione w porządku, bezwarunkowo w oryginałach. Lekcje zaczynają się 11 września.

1842

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMĄJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43 — Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 1/2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnieniem do domów.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednospaltowy lub jego miejsce przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadstawe) k. 50 nekrologi k. 20 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20